

De geschiedenis van Roermond zoals weergegeven op de historische schijf op de markt.

De geschiedenis van Roermond leest zich als een boeiend boek waarin keizers en koningen, graven, hertogen, bisschoppen, stadhouders en veldheren de loop der gebeurtenissen bepalen. Van een kleine nederzetting aan de Maas, groeit de stad in de 15de eeuw uit tot een bloeiende Hanzestad, maar in de eeuwen daarna wordt ze geteisterd door stadsbranden, godsdiensttwisten en plunderende legerbendes. Ter bescherming tegen aanvallen bouwen de burgers muren om de stad en graven ze grachten. De Rattentoren is een laatste rest van deze vestingwerken.

1200 tot 1543 - Roermond als deel van het Graafschap later Hertogdom Gelre

Graaf Gerard IV van Gelre (1207-1229) gehuwd met Margaretha van Brabant hadden bezittingen in Roermond en gaven grond voor de bouw van de Munsterabdij. Zij werden in de kerk in een praalgraf begraven. (zie afb.) Roermond was deel van het graafschap Gelre, dat onder het Duitse Rijk viel.

In 1232 kreeg Roermond "stadsrechten" en dat jaar houden we aan als "geboortedatum" van de stad. In 1339 werd Gelre een hertogdom.

Praalgraf Munsterkerk:

Graaf Gerard IV van
Gelre en Margaretha
van Brabant

In 1543, onder **Karel V**, werd Gelre een deel van Nederland en werd Roermond hoofdplaats van één der vier kwartieren. Men noemde dat deel Opper-gelre of Overkwartier. Andere kwartieren waren rond Nijmegen, Arnhem en Zutphen.

De meeste andere Nederlandse provincies waren door de Duitse keizer en door huwelijken, oorlogen en erfenissen al eerder samengevoegd tot "De Nederlanden" en omdat Karel V ook koning van Spanje was, hoorde Roermond tot het koninkrijk Spanje.

1543 tot 1702 - Roermond als deel van de Spaansche Nederlanden

De Spaanse prins Filips II, de zoon van Karel V, werd in 1549 hier in Roermond tot "Hertog van Gelre" geïnstalleerd. Hij legde op de Markt de eed af en vanaf het balkon van het stadhuis werden gouden en zilveren geldstukken rondgestrooid.

De koning van Spanje stelde in de Nederlanden stadhouders aan om de provincies te besturen. Een van de stadhouders was **Willem van Oranje-Nassau**. (1533-1584).

Hij wordt ook wel Willem I of Willem de Zwijger of "vader des vaderlands" genoemd. Deze Willem I en zijn latere opvolgers Maurits en Frederik Hendrik waren voortdurend in oorlog met de Spaanse koning Filips II, zij wilden niet meer door Spanje overheerst worden. Ook in onze omgeving werden veel veldtochten gehouden.

In 1572 werd Roermond ingenomen door het leger van Willem van Oranje-Nassau.

In 1584 werd hij in Delft vermoord door een sluipmoordenaar.

Bij een volgende Maasveldtocht door zijn zoon Frederik Hendrik, in 1632, wordt Roermond opnieuw belegerd en ingenomen. Bij deze gevechten sneuvelt Ernst Casimir (1573-1632). Hij was ook een graaf van Nassau en stadhouder van Friesland. Als ervaren veldheer steunde hij Frederik Hendrik. De vroegere kazerne in Roermond was naar Ernst Casimir genoemd. Ook Venlo en Maastricht werden op de Spanjaarden veroverd. In 1637 heroveren de Spanjaarden alles weer terug. We noemen dat de tachtig-jarige-oorlog.(1568-1648), die bij de Vrede van Munster eindigt. Bij die overeenkomst wordt ook bepaald dat het gebied rond Roermond Spaans blijft. Hierdoor ontstaat een scheiding tussen het Gelders Overkwartier Roermond van de drie andere kwartieren en de rest van Noord Nederland.

In 1702 belegert **Menno van Coehoorn**, een vermaard vestingbouwmeester en artillerist, op last van de Staten Generaal deze stad opnieuw en volgt na een dag lang kanonbeschieting de overgave aan de Republiek der Vereenigde Nederlanden. Er worden hier vijf Hollandse regimenten soldaten gelegerd.

Andere gebeurtenissen:

1554 : Grote stadsbrand, 2/3 van de stad verwoest. 1572: Karthuizers vermoord.

1613 : 64 heksen verbrand. 1665 : tweede stadsbrand.

1702 tot 1713 - Roermond als deel van de Republiek der Vereenigde Nederlanden

De Republiek was een machtige staat geworden, (zie de Vaderlandse Geschiedenis) maar had na Willem III nog geen nieuwe stadhouder. Het tweede stadhouderloze tijdperk.

In Spanje had men geen capabele opvolger voor de Habsburgse troon en er was veel strijd om de opvolging. Ook voor de omliggende landen was het belangrijk. Men noemt dit de Spaanse successie- oorlog. De stukken Spanje in de zuidelijke Nederlanden, werden nu van de Oostenrijkse Habsburgers.

Roermond was sinds 1702 **Staats**, (bij de Republiek), maar werd na 1713 ook Oostenrijks, onder **Karel VI. (1685-1740)** Andere gedeelten van Overkwartier gingen naar Pruisen.

1713 tot 1794 - Roermond als deel van de Oostenrijkse Nederlanden.

Een portret van: **Keizer Karel VI van Oostenrijk**, hangt in het stadhuis van Roermond. Vroeger moest de Stadsmagistraat de eed van trouw afleggen voor dit portret. Na de plechtigheid op de markt was er groot feest. Het portret werd daarna weer ingepakt en naar de volgende stad gebracht. Omdat de keizer geen mannelijke erfopvolger had, zorgde hij er voor, dat zijn dochter **Maria Theresia** (1717 -1780) hem in 1740 kon opvolgen. Zij trouwt met Frans van Lotharigen. Zij schonk Roermond de stenen brug naar de voorstad. (wordt gezegd). Vanaf 1744 is er voortdurend oorlog tussen Frankrijk en Oostenrijk o.a. om de Zuidelijke Nederlanden. In Frankrijk willen de patriotten alle koningen en regenten weg hebben. Revolutie dus. In 1794 wordt de Republiek der Vereenigde Nederlanden door de Fransen bezet en ook Roermond wordt bij Frankrijk ingelijfd.

Keizer Karel VI

Andere gebeurtenissen:

Roermond ontmanteld zijn vestingwerken, (1782-1790).

Opheffing van kloosters.

1794 tot 1814 - Roermond als deel van de Franse Republiek en het Keizerrijk Frankrijk

In 1804 wordt **Napoleon Bonaparte (1769-1821)** keizer van Frankrijk. In 1803 heeft een delegatie uit Roermond hem in Maastricht mogen ontmoeten. In Roermond is de keizer waarschijnlijk nooit geweest. Als Napoleon na de mislukte veldtocht naar Rusland moet aftreden en de veroverde gebieden weer zelfstandig zijn, wordt in Wenen een vredesakkoord opgesteld. Noord en Zuid Nederland, dus het huidige Nederland en België en Luxemburg worden samengevoegd om een buffer tegen Frankrijk te vormen.

1814 tot 1830 - Roermond als deel van de Verenigde Nederlanden

Het verenigd Nederland komt onder leiding van **Koning Willem I, (1772- 1843)** Hij is de zoon van stadhouder Willem V, en roept zichzelf uit tot soeverein vorst. Hij bedenkt ook de naam "Limburg" voor ons gewest. Belgisch en Nederlands Limburg waren toen niet gescheiden.

In 1830 komen de Belgen in opstand tegen de koning, maar die blijft zich verzetten tegen afscheiding.

1830 tot 1839 - Roermond als deel van het koninkrijk België

Willem I probeert met de Tiendaagse Veldtocht in 1831, de Belgische afscheiding te voorkomen, maar de Fransen verhinderen dat. België kiest in juni 1831 zijn eigen koning **Leopold I van Saksen- Coburg**.

In 1833 legt Nederland zich bij de voorwaarden van scheiding neer, maar het eindverdrag wordt pas in 1839 ondertekend. De grote mogendheden verklaren België tot neutraal gebied. Al die jaren hoort Roermond bij het koninkrijk België. De provincie Limburg wordt gescheiden in een Nederlands en Belgisch deel, maar het Nederlands deel wordt weer 'uitgeleend' aan de Duitse bond, tot 1867. Daarna is Roermond echt Nederlands

1839 tot heden (2005) Roermond als deel van het koninkrijk Nederland

Koning Willem II

Het zelfstandige koninkrijk Nederland begint in 1839, onder **Koning Willem II (1792-1849)**. Hij wordt de held van Waterloo genoemd, omdat hij gewond raakte in de strijd met Napoleon.

Hij is gehuwd met Anna Paulowna, een zus van de Tsaar van Rusland. De koning bezoekt in 1841 Roermond en verleent de harmonie het predicaat 'koninklijk'. De stad is zo dankbaar dat ze de singel tussen Stationplein en Zwartbroekplein herdoopte in Willem II- singel. Koning Willem II regeert tot 1849 en wordt opgevolgd door zijn zoon **Koning Willem III (1817-1890)**. Hij werd in 1877 weduwnaar en trouwt in 1878 met de jeugdige prinses Emma. Zij brengt in 1880 een dochter, Wilhelmina, ter wereld. Als de koning in 1890 sterft, wordt Emma regentes omdat Wilhelmina nog te jong is.

In 1898 wordt de nieuwe **koningin Wilhelmina (1880-1962)** ingehuldigd. Zij huwt in 1901 met hertog Hendrik van Mecklenburg-Schwerin (1876-1934). In 1909 wordt een dochter, Juliana, geboren, die in 1937 trouwt met de Duitse prins Bernhard van Lippe Biesterveld. (1911- 2004) Zij krijgen 4 dochters.

1940 tot 1945 -Roermond tijdens de bezetting door Hitler-Duitsland.

Misschien had ook deze periode een deel van de schijf kunnen zijn, maar land en koningshuis bleven overeind. Op 1 maart 1945 werd deze stad door het Amerikaanse leger bevrijd. Koningin Wilhelmina keert in 1945 terug uit ballingschap en regeert nog tot 1948. Zij wordt opgevolgd door haar dochter **Koningin Juliana. (1909-2004)**

Haar dochter Beatrix, geboren in 1938, huwde Claus van Amsberg (1926-2004) in 1966. Zij krijgen 3 zonen. In 1980 wordt **Beatrix als koningin der Nederlanden** ingehuldigd. Zij gaat nu (in 2005) haar 25- jarig regeringsjubileum vieren als constitutioneel vorstin van het koninkrijk Nederland. De vermoedelijke nieuwe koning zal haar oudste zoon Willem Alexander zijn. Hij trouwde in 2002 met Maxima Zorregueta.

Andere gebeurtenissen;

1848 : Nieuwe grondwet van Thorbecke.

1853: Herstel van het bisdom Roermond, bisschop Paredis

Ingekleurde pentekening van Herman Janssens uit 1671 met de plattegrond van Roermond. De panden met de blauwe daken bleven bij de stadsbrand van 31 mei 1665 gespaard. Die met de rode daken zijn na de brand weer opgebouwd.